

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

એકમ કસોટી - 4 : 2020-21

ધોરણ-10

Time : 45 Minutes

વિષય : ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા) (13)

Total Marks : 25

વિભાગ - A

સૂચના : આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પાંચ પ્રશ્નો છે જેતમામ ફરજિયાત છે.

પ્રશ્ન-1 : નીચે આપેલ જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડો.

[3]

કૃતિ	પ્રકાર
(1) ઝબક જ્યોત	(અ) પ્રાર્થના ગીત
(2) જીવન અંજલિ થાજો	(બ) એકાંકી
(3) શ્વેતકાંતિ પ્રણેતા	(ક) લોકગીત
	(ડ) રેખાચિત્ર

પ્રશ્ન-2 : નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

[4]

- (4) કવિ કયો દીપક કદી ન ઓલવાય એમ ઈચ્છે છે ?
- (5) 'ક્યાં રે વાગી' કાવ્યમાં મોરલીના રાગને કેવો કહ્યો છે ?
- (6) 'શ્રી મોહમયી નગરીની બે મૂલ્યપત્રિકા આપો.' આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
- (7) રમણુ મીર પત્નીની કબરે ફૂલ ચડાવવા જતો ત્યાં કયા ફૂલ છોડની મહેકને માણતો ?

પ્રશ્ન-3 : નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.

[4]

(8) 'સર અમલ દેરાસરી'નું હૃદય પરિવર્તન તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

અથવા

(8) સહકારી ક્ષેત્રે કાંતિ લાવવા માટે કુરિયને આપેલો ફાળો પાઠના આધારે વર્ણવો.

વિભાગ - B

પ્રશ્ન-4 : નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં માંગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર આપો.

[10]

- (9) નીચેનામાંથી કયો શબ્દ 'દાણ' શબ્દનો સમાનાર્થી છે.
(અ) દાન (બ) ધાન્ય (ક) કર (ડ) દાનવીર
- (10) નીચેનામાંથી 'દીપક હોલવાઈ જવો' રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ કયો છે ?
(અ) અંધારું થવું (બ) છુપાઈ જવું
(ક) વીજળી જતી રહેવી (ડ) મરણ પામવું
- (11) નીચેનામાંથી કયો સંધિ વિગ્રહ ખોટો છે તે જણાવો.
(અ) પ્રેમામૃત = પ્રેમ + અમૃત (બ) ગિરી + ઈશ = ગિરીશ
(ક) વ્યસ્ત = વ્ય + અસ્ત (ડ) યોગેશ = યોગ + ઈશ

- (12) નીચેનામાંથી કયો સમાસ 'કર્મધારય' છે જણાવો.
 (અ) સુખ દુઃખ (બ) ઘોડાગાડી (ક) મહાદેવ (ડ) ગોપાળ
- (13) 'જાત મહેનત સર્વશ્રેષ્ઠ છે' આ અર્થ ધરાવતી કહેવત શોધો.
 (અ) હાજર સો હથિયાર (બ) આપ સમાન બળ નહિ, મેઘ સમાન જળ નહિ
 (ક) ભેંસ આગળ ભાગવત (ડ) ઘરડાં ગાડા વાળે
- (14) નીચેનામાંથી કર્મણિ વાક્ય રચના કઈ છે તે જણાવો.
 (અ) કંચનમાસી બોલ્યા (બ) તેનાથી દરેક રોગીને એક દંડો મરાય ?
 (ક) તમે ના સાંભળ્યું ? (ડ) કેળવણી જ્ઞાનબળ વધારે છે.
- (15) નીચેના વાક્યમાં રેખાંકિત વિશેષણનો પ્રકાર જણાવો.
 અભણ રમઝૂ ડોસા પાસે શબ્દો ન હતાં.
- (16) નીચેનામાંથી અવિકારી વિશેષણ શોધો.
 (અ) જાડું (બ) ગરીબ (ક) રાતું (ડ) નાનું
- (17) 'મરણપોક' સમાસનો પ્રકાર જણાવો.
 (અ) દ્વંદ્વ (બ) તત્પુરુષ (ક) ઉપપદ (ડ) મધ્યમ પદ લોપી
- (18) નીચેના વાક્યને પ્રેરક વાક્ય રચનામાં ફેરવો.
 વિદ્યાર્થીઓ ભણે છે.

વિભાગ - C

પ્રશ્ન-5 :

[4]

- (19) નીચેનામાંથી ગમે તે એક વિષય પર આશરે 150 શબ્દોમાં નિબંધ લખો.

પરિશ્રમ એ જ પારસમણિ

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના - શ્રમના પ્રકાર - શ્રમ પ્રત્યે લોકોનું વલણ - શ્રમનાં લાભ - નિષ્ફળતા વખતે
 - શિક્ષિત સમાજ - ઉપસંહાર

અથવા

એક શ્રમજીવીની આપવીતી.

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના - જીવનમાં ઘનઘોર નિરાશા છતાં મહેનત કર્યે જ છૂટકો - મુશ્કેલીઓની વણઝાર
 - સરકારની પોકળ વાતો અને પોલાં વચનો - ઉપસંહાર

